

bijlage

Richtlijn taxatie bij dieren, producten en voorwerpen

In dit kader wordt ingegaan op de regelgeving op basis waarvan de taxatie wordt uitgevoerd op het moment dat wordt overgegaan tot het doden van dieren of het onschadelijk maken van producten en voorwerpen.

De tegemoetkoming in de schade wordt uitgekeerd door Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO). RVO gebruikt de waardevaststelling om tot de tegemoetkoming in schade te komen, waarbij een toetsing plaatsvindt door RVO op het taxatierapport en de bijbehorende documenten. Hierbij wordt gekeken naar de hierop van toepassing zijnde regelgeving en op de navolgbaarheid, controleerbaarheid (zgn. controlespoor) en juistheid van de gegevens.

Omdat de tegemoetkoming in schade voor bijna alle dierziektes kan worden gedeclareerd bij de Europese Commissie is het controlespoor een belangrijk onderwerp bij het opstellen van het taxatierapport. Hiervoor is in dit kader opgeschreven wat er wordt verwacht van opdrachtnemer bij het opstellen van instructies en taxatierapporten.

Wettelijke grondslag Gezondheids- en welzijnswet dieren

Artikel 86 geeft aan dat aan een eigenaar een tegemoetkoming in de schade kan worden gegeven op het moment dat dieren worden gedood, of producten en voorwerpen onschadelijk worden gemaakt.

Onder welke voorwaarden dieren worden gedood of producten en voorwerpen onschadelijk worden gemaakt staat in artikel 22 lid 1 onderdeel f of g. Hierin staan de maatregelen beschreven die door de Minister nodig worden geacht tot bestrijding van een besmettelijke dierziekte artikel 21. De besmettelijke dierziekten staan beschreven in artikel 15 en de regeling preventie, bestrijding en monitoring van besmettelijke dierziekten en zoönosen en TSE's onder hoofdstuk 2 artikelen 2 tot en met 8

Artikel 87: Voordat de dieren worden gedood of de producten onschadelijk worden gemaakt, wordt de waarde daarvan vastgesteld. In artikel 88 staat beschreven

dat de waardevaststelling door een deskundige (hierna taxateur) wordt gedaan die aangewezen wordt door de Minister. In dit geval is dit de opdrachtnemer.

De waardevaststelling is een onderdeel van de tegemoetkoming in de schade.

Artikel 86 lid 2 voorziet in de tegemoetkoming in de schade voor:

- verdachte dieren de waarde in gezonde toestand;
- zieke dieren de waarde 50% van de dieren in gezonde toestand. Dit blijkt uit het Besluit verlaging tegemoetkoming aangewezen dierziekten artikel 2;
 - o De zieke dieren worden vermeld op het rapport locatiebezoek die de dierenarts van de NVWA opstelt bij het eerste bezoek;
- Dode dieren kunnen geen waarde toegekend krijgen;
- Voor dieren, producten en voorwerpen wordt de waarde bepaald op het moment van de maatregel;
- Uitsluitend dieren, dierlijke producten en goederen die op het moment van taxatie op het bedrijf aanwezig zijn, worden gewaardeerd. Dieren die nog geboren moeten worden en producten die nog niet geproduceerd zijn (ook al zou de ruiming op een latere datum plaats vinden dan de datum van taxatie) komen net als gevolgschade zoals leegstand of omzetsderving niet in aanmerking voor de tegemoetkoming.

Marktwaaarde

De waarde die wordt vastgesteld is de marktwaaarde. Dit vloeit voort uit de staatsteunregels. Hierin staat bepaald dat de kosten voor de compensatie van eigenaars voor de waarde van hun geslachte of geruimde dieren, beperkt is tot de marktwaaarde van dergelijke dieren als zij niet door de ziekte waren getroffen.

Verordening 702/2014 die verwijst naar de Verordening 652/2014 artikel 8.

Waardetabel

Bij de taxatie wordt gebruikt gemaakt van de beschikbare waardetabellen, dit is een belangrijk uitgangspunt. Hier mag niet van worden afgeweken..

Om de waardevaststelling te vereenvoudigen en zoveel mogelijk te uniformeren, worden waardetabellen opgesteld door Wageningen Economic Research (WEcR) in het kader van hun wettelijke onderzoekstaak. LNV, taxateurs en de betreffende sector worden regelmatig door WEcR geconsulteerd.

Het doel van het gebruik van waardetabellen is om te komen tot een eenduidig systeem, waarbij op een gelijke en consistente wijze de marktwaaarde van dieren wordt vastgesteld door de taxateur op basis waarvan de Minister de uiteindelijke tegemoetkoming vaststelt. Waardetabellen bevatten verschillende kengetallen en uitgangspunten voor leeftijd, gewicht, bedrijfsspecifieke aspecten etc. om te komen tot de waardebeoordeling van dieren. Uit deze tabellen volgt welke prijzen de taxateur dient te hanteren. De waarde tabellen worden jaarlijks geactualiseerd met actuele marktcijfers. Voor de meest gangbare categorieën pluimvee gebeurt dit ieder kwartaal. Actualisatie vindt ook plaats op het moment dat er een crisis uitbreekt. *Deze waardetabellen worden door RVO beschikbaar gesteld.*

Het is niet mogelijk om voor elke diersoort of diercategorie waardetabellen op te stellen, omdat er niet altijd voldoende gegevens beschikbaar zijn om goede uitgangspunten te bepalen. In die situaties zal de taxateur zelf de marktwaarde moeten vaststellen en motiveren.

Daarnaast kan het zo zijn dat factoren, zoals de mate van specialisatie, genetische eigenschappen, uitzonderlijke conditie of bijzondere productiemethoden de waardebepaling beïnvloeden. In die gevallen zijn de waardetabellen niet toereikend en stelt de taxateur ook dan de waarde vast op basis van diens deskundig oordeel.

Voor producten en voorwerpen zijn geen waardetabellen voorhanden. Ook in deze gevallen zal de taxateur de waarde op basis van diens deskundig oordeel moeten vaststellen. Voor de marktwaarde van producten zijn veelal facturen bepalend. Voor het bepalen van de vervangingswaarde zal worden gekeken naar soort, kwaliteit, hoeveelheid, staat en ouderdom van gelijkwaardige zaken.

Taxatie

Er zijn drie soorten taxaties die kunnen worden uitgevoerd:

1. De taxatie op locatie
2. De bureautaxatie
Een bureautaxatie is aan de orde als er geen taxateur aanwezig hoeft te zijn op locatie tijdens de overname van dieren of producten door de NVWA. De NVWA vult de benodigde gegevens, zoals diersoort, leeftijd en gewicht, in op een formulier in en verstuurt dit formulier aan opdrachtnemer. Afhankelijk van de diersoort stuurt de NVWA de benodigde documentatie mee om tot een goed controlespoor te komen.
3. De hertaxatie
Op het moment dat de Minister, de eigenaar of diens gemachtigde geen genoegen neemt met de waardevaststelling kan de Minister een verzoek indienen bij de kantonrechter om drie deskundigen (taxateurs) te benoemen waaronder de oorspronkelijke deskundige (taxateur) om tot een nieuwe waardebepaling te komen. Op het moment dat over de waardevaststelling geen overeenstemming wordt bereikt, geldt het bedrag wat het gemiddelde is van de verschillende waarderingen. Artikel 88 lid 3

Taxatieformulier

Er is een vast format taxatieformulier beschikbaar dat moet worden gebruikt bij het bepalen van de waarde. Deze waarde dient altijd exclusief BTW worden genoteerd.

Tegemoetkoming in de schade

De tegemoetkoming in de schade wordt uitgekeerd door RVO. RVO gebruikt de waardevaststelling om tot de tegemoetkoming in schade te komen. RVO toetst de documenten waaronder de taxatie op de toepasselijke regelgeving en op de navolgbaarheid, controleerbaarheid (controlespoor) en juistheid van de gegevens.

Bezwaar

De houder kan tegen het besluit van de tegemoetkoming in de schade in bezwaar. In de bezwaarprocedure staat de heroverweging van het primaire besluit centraal. Door het bestuursorgaan wordt nagegaan of het primaire besluit zorgvuldig is genomen en of er een juiste belangenafweging heeft plaatsgevonden.

Controlespoor

Omdat de uitbetaling van de tegemoetkoming in schade voor bijna alle dierziektes kan worden gedeclareerd bij de Europese Commissie, is de verantwoordingsprocedure een belangrijk onderwerp bij het opstellen van het taxatierapport. Tenslotte wordt op basis van dit taxatierapport de tegemoetkoming in de schade uitgekeerd.

Alle stappen van de taxatie en waardevaststelling moeten zodanig met bewijsstukken gedocumenteerd worden, zodat er een gedetailleerde **logische en elkaar opvolgend** controlespoor is.

Een volledig ingerichte controlespoor bevat een dusdanige vastleggingen dat altijd achteraf, onafhankelijk en herleidbaar is vast te stellen welke overwegingen en beslissingen hebben geleid tot het uiteindelijke waarde van het dier, product of voorwerp.

Welke elementen worden vastgelegd

Ook bij taxatie kenmerkt het proces zich door het feit dat er opvolgende handelingen worden verricht en beslissingen worden genomen die uiteindelijk leiden tot de waarde van het dier, product of voorwerp.

Om achteraf te kunnen vaststellen hoe het uiteindelijke resultaat tot stand is gekomen moeten de voorafgaande handelingen en beslissingen consequent worden vastgelegd bij elke taxatie. Zo ontstaat als het ware een spoor van verwijzingen en vastleggingen van begin tot einde. Het is in dit verband van belang niet alleen de handelingen en de beslissing op zich vast te leggen maar ook:

- Wie (persoon en/of systeem) het heeft gedaan,
- Wat (bijv. taxatie, 2e controle of aanpassingen) is gedaan,
- Wanneer (datum) het is gedaan,
- Waarom iets is gedaan en
- Waarmee (op basis van/ met behulp van) het is gedaan.

Kortom, bij het creëren van een controlespoor moet er in principe altijd sprake zijn van deze 5 W's.

Een belangrijk aspect is de wijze waarop inzichtelijk wordt gemaakt hoe invulling is gegeven aan de 'Waarom- en Waarmee' vraag. Hier moet onder andere het volgende duidelijk worden gemaakt in de bijlagen behorende bij het taxatieverslag:

- welke stukken zijn gebruikt;
- wat is met wat vergeleken;
- de motivering van een besluit en/of resultaat door aan te sluiten bij essentiële criteria.

Bij de taxatie zal de taxateur heel duidelijk moeten aangeven wat hij heeft gedaan (vergelijken, berekenen etc.) en welke stukken daarbij zijn gebruikt. Dit moet voor de gebruiker van het taxatierapport voor het bepalen van de tegemoetkoming in de schade duidelijk genoeg zijn. Daarnaast moet worden vastgelegd tot welk oordeel de taxateur is gekomen en waarom. In algemene zin geldt dat wanneer de taxateur een besluit neemt, er op basis van documenten (facturen, offertes of andere stukken) en geldende normen (kaders, instructies, wet- en regelgeving) kan worden aangetoond hoe de taxateur tot dit besluit is gekomen. Als deze stukken in het dossier zitten of onderdeel uitmaken van een werkinstructie is een verwijzing genoeg.

Normaliter bestaat de besluitvorming van de taxateur uit een aantal volgtijdelijke stappen:

- Bepalen van de norm
- Vaststellen van feiten;
- Beoordelen of vastgestelde feiten voldoen aan norm;
- Conclusie bepalen;
- Consequentie van conclusie (bijvoorbeeld toewijzing of afwijzing)

Waarom zo belangrijk

Het is van belang dat deze beslissingen herleidbaar zijn. Op het moment dat er nog onzekerheid bestaat (of kan bestaan), is het opvragen van nadere onderbouwing noodzakelijk. Een auditor zal een onzekerheid aanmerken als een fout. Beslissingen kunnen niet zijn berust op waarschijnlijkheden en/of aannames. Deze dienen altijd gebaseerd te zijn op beschikbare ondersteunende materialen/informatie. Vastlegging van overwegingen is hiervoor van belang.

Ontsluiting en toegankelijkheid

De vastlegging en archivering van handelingen en beslissingen moet op een dusdanige wijze plaatsvinden dat deze achteraf op een efficiënte wijze zijn te traceren/te ontsluiten/te raadplegen. De vereisten aan het controlespoor gelden voor zowel papieren als digitale stukken. De stukken die alleen digitaal beschikbaar zijn moeten vindbaar (ook als de systemen niet actief meer worden gebruikt) en te relateren zijn aan informatie in overige systemen en eventuele papieren dossiers. Kennis over 'oude' IT-systemen waar nog wel informatie te vinden is die onder de bewaarplicht valt moet daarom aanwezig blijven.